

Geldlessen zijn effectief (maar niet altijd)

Artikel: Dare, S. E., Van Dijk, W. W., Van Dijk, E., Van Dillen, L. F., Gallucci, M., & Simonse, O. (2020). The effect of financial education on pupils' financial knowledge and skills: Evidence from a solomon four-group design. *The Journal of Educational Research*, 113(2): 93-107.

<https://www.tandfonline.com/doi/full/10.1080/00220671.2020.1733453?scroll=top&needAccess=true>

1. DOEL VAN HET ONDERZOEK

Bepalen of geldlessen voor basisschoolleerlingen effectief zijn.

2. OPMERKELIJK

Geldlessen zijn effectief, maar niet altijd. Het onderwerp lijkt hierbij bepalend. Sommige vaardigheden lijken kinderen al in het dagelijks leven op te pikken, terwijl de kennis over andere onderwerpen beter met geldlessen kunnen worden bijgespijkerd.

3. NUT

In Nederland is nog weinig onderzoek gedaan naar de effectiviteit van geldlessen. Het is belangrijk om te weten op welke manier de financiële vaardigheden van leerlingen het beste verbeterd kunnen worden.

4. BELANGRIJKSTE BEVINDING

Eén van de twee lessen vergroot de kennis en vaardigheden van leerlingen significant.

Het artikel in het kort

Wijzer in geldzaken ontwikkelde samen met educatieve uitgeverij Zwijsen een serie geldlessen voor het basisonderwijs. In dit onderzoek werd de effectiviteit van twee geldlessen – Feestdagen en De wereld van geld – onderzocht bij leerlingen van groep 7. De resultaten van dit onderzoek laten zien dat de geldles 'De wereld van het geld' de kennis en vaardigheden van de leerlingen significant vergroot. De geldles 'Feestdagen' had geen significant effect op de kennis en vaardigheden van de leerlingen.

Achtergrond

In Nederland is nog niet veel (wetenschappelijk) onderzoek gedaan naar de effectiviteit van financiële educatie. Daarom hebben Wijzer in geldzaken en de Universiteit Leiden in het schooljaar 2016/2017 een onderzoek uitgevoerd naar de effectiviteit van het lesmateriaal voor groep 7. Het doel van dit onderzoek is om vast te stellen of het lesmateriaal bijdraagt aan het vergroten van de financiële kennis en vaardigheden van de leerlingen.

Voor dit onderzoek zijn twee lessen voor groep 7 geselecteerd. In de les met als titel 'Feestdagen' komen onderwerpen aan de orde als: het maken van keuzes met een beperkt budget, de effecten van groepsdruk en reclame, het inschatten van de prijzen van producten. In de les 'De wereld van het geld' maken de leerlingen kennis met contant en digitaal geld, ontwikkelen ze een vragende houding ten aanzien van geldzaken en onderzoeken ze echtheidskenmerken van geld.¹

Het onderzoek

Voor dit onderzoek zijn 124 willekeurige scholen geselecteerd. Van deze scholen hebben in totaal 2.689 leerlingen uit groep 7 de vragenlijsten volledig ingevuld. De leeftijd van de leerlingen in het onderzoek varieerde van 9 tot 13 jaar (gemiddelde = 10,38). De docenten werd gevraagd of zij wel of geen gebruik maakten van het materiaal van Wijzer in geldzaken. Op basis hiervan werden de leerlingen (klassikaal) ingedeeld in twee groepen. De groep die wél les kreeg aan de hand van het lesmateriaal noemen we de interventiegroep; de andere groep heet de controlegroep.

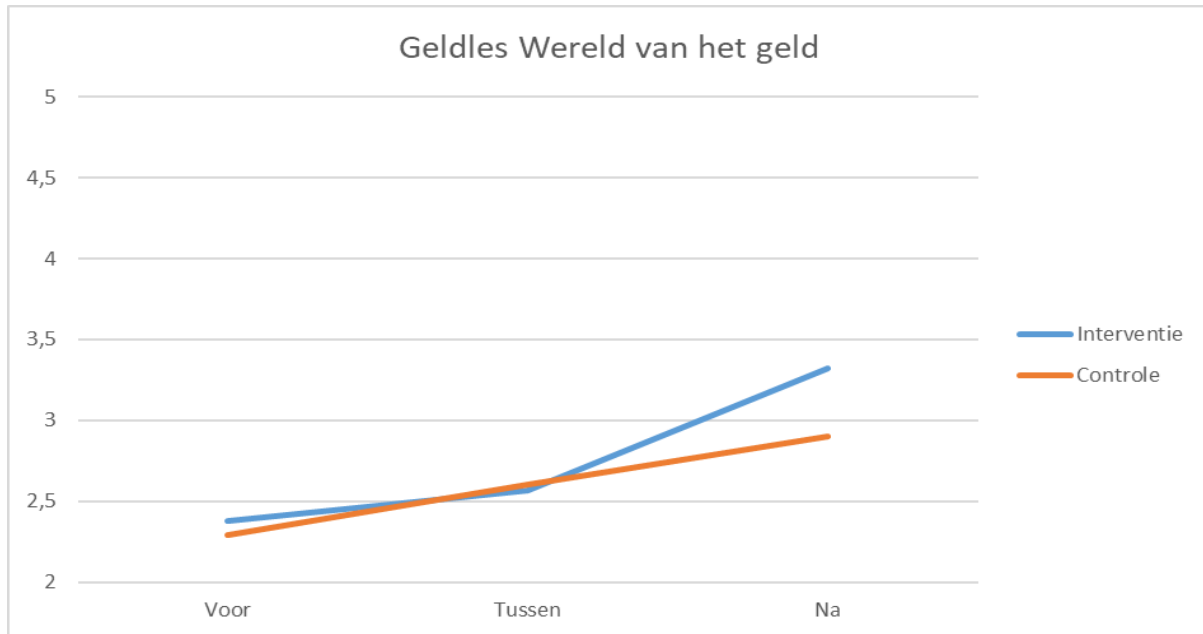
De leerlingen kregen een papieren vragenlijst om hun kennis en vaardigheden te toetsen. Deze vragenlijst is ingevuld op drie momenten: voorafgaand aan de lessen (voormeting), tussen de lessen (1-meting) en na de lessen (2-meting). De vragenlijst bestond uit 5 vragen gerelateerd aan het thema Feestdagen en 6 vragen over het thema De wereld van het geld. Zowel de interventiegroep als de controlegroep werd in tweeën gesplitst: een deel van de leerlingen deed wél mee aan de voormeting, een deel niet. Hierdoor kon worden onderzocht of de gevonden effecten daadwerkelijk kwamen door de geldlessen, of doordat er sprake was van een leereffect door de herhaalde vragenlijsten (de leerling herinnert zich wat hij/zij bij de voormeting heeft ingevuld en verbetert zijn antwoord bij de nametingen).

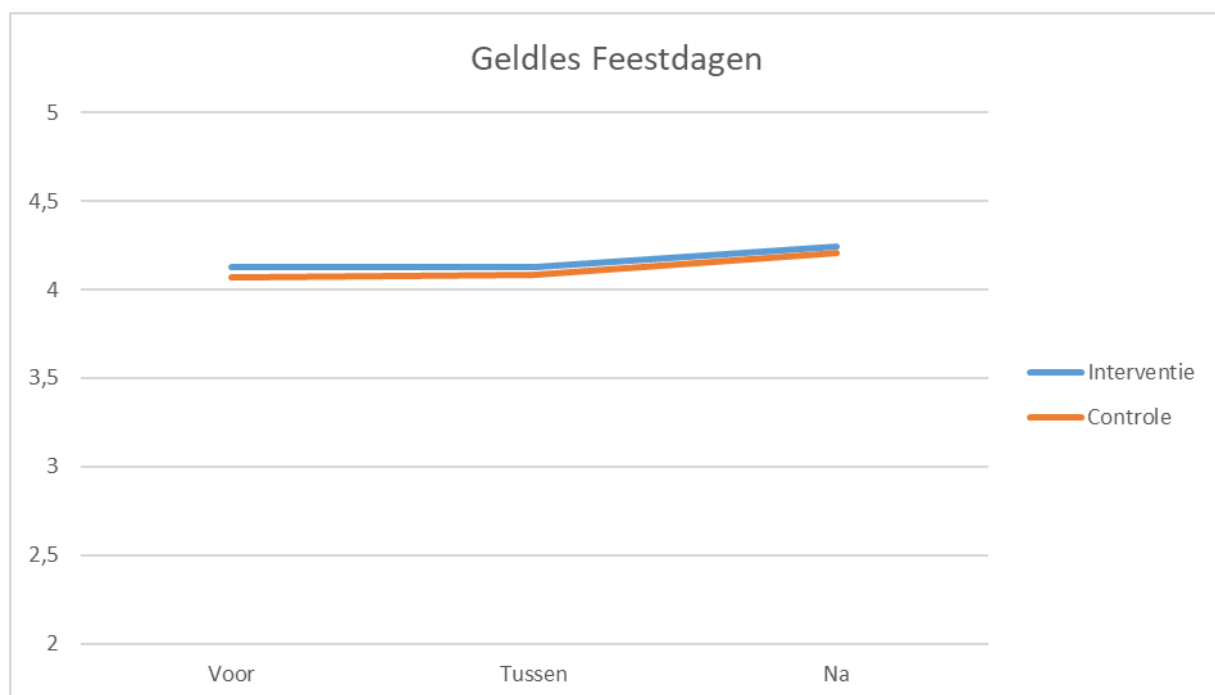
¹ De geldlessen waarvan we in dit onderzoek de effectiviteit hebben getest bestaan niet meer. Samen met Podium heeft Wijzer in geldzaken nieuwe geldlessen ontwikkeld (www.geldlessen.nl), waarbij de resultaten uit dit onderzoek zijn meegenomen in de doorontwikkeling.

De resultaten

Leerlingen die de geldles 'De wereld van het geld' hebben gevolgd, gingen meer vooruit in hun financiële kennis en vaardigheden ten opzichte van leerlingen in de controlegroep (zie het figuur hieronder). Hun kennis over contant en digitaal geld en de echtheidskenmerken van geld was dus meer toegenomen dan leerlingen die de geldles niet hadden gevolgd. Daarnaast hebben ze tijdens de geldles een kritischere houding ten aanzien van geldzaken ontwikkeld.

Zowel leerlingen die wel als niet de geldles "Feestdagen" volgden gingen tijdens het schooljaar vooruit in de kennis en vaardigheden die behandeld werden in deze les (zie de figuur hieronder).

Conclusie

Het lijkt erop dat de onderwerpen die in de geldles Feestdagen aan bod kwamen, al vrij bekend waren bij de leerlingen. Op de voormeting werden namelijk al vrij hoge scores behaald. Er was wel een vooruitgang in de financiële kennis en vaardigheden te zien, maar deze vooruitgang zagen we ook bij leerlingen in de controlegroep. Dit suggereert dat de kinderen buiten de module om ook deze vaardigheden leerden in het dagelijkse leven. Deze module zou wellicht wel voor leerlingen in lagere groepen effectief kunnen zijn, waar de kennis over dit onderwerp waarschijnlijk nog wat minder zal zijn.

Dit roept ook een interessante vraag op. Sommige vaardigheden lijken kinderen dus makkelijker op te pikken in het dagelijks leven dan andere onderwerpen. Als we beter weten welke onderwerpen kinderen makkelijker en moeilijker zelf kunnen leren, dan kunnen we financiële educatie effectiever inzetten.